

19.45x26.09	1	עמוד 18	כלכליסט - עסקים כרגיל	08/2015	48981262-0
פרוטוקול בין ושות' משרד עורכי די - 24350					

פרופ' דן בין

הקיפוח של המעסיקים הקטנים

מאידך, לא נלקח בחשבון לעניין גובה הארנונה היקף הפעילות של העסק, המחזור והרווח או ההפסד הנובעים מפעילות זו. הדבר מקשה ביותר על עסקים קטנים בראשית דרכם או עסקים קטנים הנקלעים לקשיים זמניים.

דוגמא אחרונה נוגעת לנושא של חובות ניהול הספרים והדיווח. אומנם לעניין זה קיימת התייחסות להיקף המחזור ולסוג העסק, אך יש מקום לבחינה אם אין מקום להגדיל את הדיפרנציאציה לפחות כאשר כמדובר בעסקים קטנים חדשים. שכן שירותיהם של מנהלי חשבונות ויועצי מס למיניהם מהווים מרכיב משמעותי בהוצאות העסק הקטן.

לסיכום, כדי לעודד עסקים קטנים יש לקיים חשיבה מקפת ושיטתית תוך התייחסות בין היתר לתחומי המס השונים. ובעיקר לערוך בדיקה מעמיקה האם יש הצדקה להתנות מתן הטבות לפי חוקי העידוד השונים בגודל העסק ומאידך לבדוק אפשרות להתייחסות דיפרנציאלית ולהוראות בתחום המס הן במישור המהותי והן במישור של חובות ניהול ספרים ודיווח השונות.

המגביל את האפשרות של מפעלים קטנים לזכות בהטבות, באשר הוא מתנה זכות זו בכך שסכום המכירות של המפעל המייצר את הרכיב לא יפחת מ-20 מיליון ₪ שהוא רף גבוה למדי לגבי מפעלים קטנים.

משמעות הדבר היא שמפעל קטן המפתח מומחיות מיוחדת בייצור רכיב הגם שתרומתו לייצור המוצר המושלם רבה ואולי אף מכרעת - הוא לא יזכה בהטבות מאחר והיקף מכירותיו נוצל מתחת לרף מסוים.

דוגמאות לסוג השני שבו דווקא האחידות של הדרישות יוצרת קושי לעסקים קטנים, ניתן למצוא למכביר. אחת הדוגמאות לכך הוא מס החברות המוטל בשיעור אחיד של 26.5% מההכנסה החייבת אך מכביד ללא ספק יותר על בעלי עסקים קטנים. יש מקום לשקול אם אין מקום להטיל מס חברות דיפרנציאלי כמקובל בארה"ב, בצרפת ובמדינות נוספות.

דוגמא אחרת נוגעת לתחום הארנונה. כידוע, הקריטריונים לגובה הארנונה על עסקים הם: סוג העסק, מיקומו ושטחו.

בית דובר בצורך לקדם עסקים קטנים המהווים תשתית כלכלית חשובה למשק הישראלי. קידום פעילותם של עסקים קטנים צריך להיעשות במקביל בדרכים שונות: הדרכה ופיתוח מיומנויות, יצירת אפיקי מימון נוספים בתנאים נוחים, הסרת מכשולים בשטח המכרזים על ידי הימנעות מתנאי סף הכרוכים בהיקף פעילותו של העסק ועוד.

היבט המיסוי הינו אחד ההיבטים החשובים שיש בהם כדי להשפיע לטוב או לרע על קידומו של מגזר העסקים הקטנים. בדיקה של תחום המיסוי מצביעה על כך שקיימות הוראות בתחום זה שיש בהן להוות תמריץ שלילי להקמתם ולקיומם של עסקים קטנים או שיש בהן כדי לקפח עסקים קטנים בהשוואה לחברות הענק.

ישנם שני סוגים של הוראות בתחום המס:

האחד, הוראות שבמפורש מפלות לרעה עסקים קטנים. והשני, הוראות שהן לכאורה אחידות לגופים עסקיים גדולים וקטנים, אלא שהחלתם על גופים עסקיים קטנים מכבידה בצורה ניכרת על עסקים קטנים בהשוואה לגופים עסקיים גדולים.

דוגמא להוראות שמפלות עסקים קטנים ניתן למצוא בנושא של הטבות מס הניתנות "למפעל מוטב" או "מפעל מועדף". כידוע, חלק גדול מהמפעלים הקטנים אינם עוסקים בייצור מוצר מוגמר ושלם, אלא בייצור של רכיבים המשמשים כחלקים במוצר סופי המיוצר על ידי מפעל גדול יותר הזוכה להטבות לפי החוק הנוכחי. התקנות לעידוד השקעות הון (תנאים שבהתקיימם יראו במפעל המוכר רכיב למפעל אחר, מפעל זכאי להטבה) התשס"ז-2007 קובעות תנאים לקבלת הטבות על פי חוק העידוד וביניהם תנאי

הכותב הינו סגן נשיא ביהמ"ש המחוזי בדימוס. כיום שותף מייסד בפרופ' בין ושות' - משרד עו"ד. חבר סגל פנים בית הספר למשפטים מרכז האקדמי כרמל

בעלי עסקים קטנים = מכביד ללא ספק יותר על